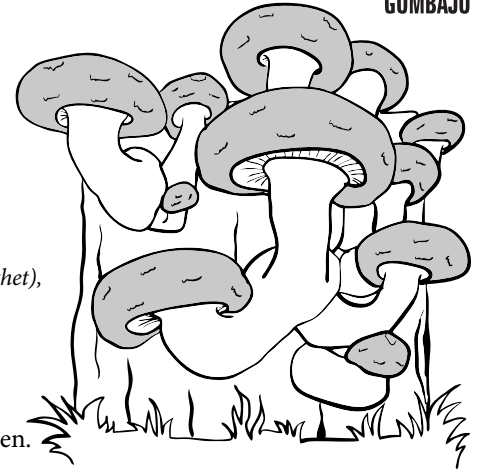

Shiitake gomba oltóanyag: shiitake (*Lentinus edodes*) gomba háztáji termesztéséhez

Az Ön által megvásárolt oltóanyagot (kb. 2.8 kg) kétféleképpen használhatja fel:
1, az Ön által előre elkészített alapanyagot oltja be (kb. 10 db. 5kg súlyú shiitake gomba termőblokkot készíthet),
2, vagy fába oltja (a megvásárolt oltóanyag mennyisége 100-150 kg súlyú farönk beoltásához elegendő)

1, Az oltóanyag felhasználása előre elkészített alapanyag beoltásához

A megvásárolt kb. 2,8kg oltóanyaghoz 50kg nedves alapanyagot készítsen elő a következőképpen.

Termesztéshez szükséges alapanyagok: A shiitake termesztéséhez szükséges alapanyag a faforgács és fűrészporok az alábbi fafajokból származhatnak: bükk, éger, csertölgy, gyertyán, nyár, fűz, juhar, hárs, gesztenye, kőris, dió, alma stb. (akác, nemesölgy és fenyőfélék nem alkalmasak). Az alapanyag lehet még kukoricaszár vagy egyéb szalmaféle szecs-kázva (10-20mm). Az alapanyagokat egymással keverhetjük. A szalmához mindig adjunk fűrészport, a durvább anyagokhoz pedig finomabb szemcséjűt, hogy a szükséges vizet megtartsa. Fontos, hogy az alapanyagok mindig frissek, szárazak, bomlásmentesek legyenek! A szalmából is távolítsuk el az esetleges penészes, sötétebb, beázott, bomlott részeket!

Az alapanyag benedvesítése, hőkezelés: Az alapanyagot kétféleképpen készíthetjük elő a beoltáshoz.

Főzés: az alapanyagot ritka szövésű zsákba víz alá nyomjuk, majd a vizet felforraljuk. Csak néhány percig bugyogtatjuk, majd lecsurgatjuk a vizet. Az alapanyagot ez után hagyjuk kihűlni.

Forrázás: 10 kg száraz alapanyaghoz forraljunk fel 25 l vizet, az alapanyagot öntsük bele egy lavórba, vagy vödörbe, majd forrázzuk le a vízzel. Lecsurgatás után az alapanyagot dunsztba tesszük. Ez történhet pl. tiszta fóliával fedett padozaton, vagy ládában. Másnapig az alapanyag viszonylag meleg marad, és közben elszaporodnak benne olyan termofil baktériumok, amelyek később védelmet nyújtanak a penészgombák ellen.

Beoltás, zsáktöltés: A megvásárolt kb 2,8kg oltóanyaggal 50 kg nedvesített alapanyagot olthat be. A lehűlt alapanyagot (20-28 °C) tiszta, pormentes helyen oltjuk be például lavórban vagy vödörben! A szétmorzsolts magvakból álló oltóanyagot rászórjuk a szétterített, kihűlt alapanyagra, és tiszta kézzel elkeverjük. A beoltott alapanyagot ezután fóliazsákokba töltjük, alaposan tömörítve. 1 zsák súlya 5 kg körüli legyen. A zsákok száját szorosan kössük be, majd oldalukat szurkáljuk meg egy szöggel, 10x10 cm-es kötésben.

Átszövetés: A zsákokat tiszta, nem teljesen sötét helyen (pl. garázs, pince, vízóraakna) szövetjük át polcra helyezve. Helyüket előzőleg hypós vízzel mossuk le. A helyiség hőmérséklete 18-22 °C körüli legyen. Időnként szellőztessünk, akár egy asztali ventilátorral. A zsák 3-4 hét alatt átszövődik (a zsákban lévő alapanyag kifehéredik, átszövi a gombafonál). Az elkövetkezendő 20-25 napban érlelésre van szükség, hogy a zsákok teljesen kifehéredjenek, összeálljanak. Ezután dudorok keletkeznek a felszínen a fólia alatt, majd elkezdődik az alapanyag bebarnulása. Ekkor már szükség van egy kis fényre is. A becsírázástól számított 6-7. héten a termőzsákokról leszedjük a fóliát. A gombafonállal átszött termőblokkok ekkor már nem esnek szét.

Ha nem volt megfelelő minőségű az elkészített alapanyag, vagy nem megfelelően tiszta helyen végeztük a becsírázást, a blokkon zöld penészfoltok jelentkezhetnek. Ha ebből csak egy-néhányat látunk, a blokkot ne dobjuk ki, mert még teremhet.

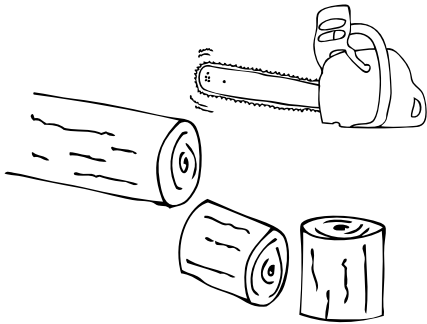
Áztatás: A termőblokkok alját 2-4 helyen egy kötőtűvel vagy dróttal megsúrjuk, egy lavórba, hordóba vagy vödörbe helyezük, majd hideg csapvízzel felengedjük. A termőblokkokat nehezzel vagy ráccsal lesúlyozzuk, hogy azok ne tudjanak a víz felszínére úszni. A termőblokkok aljába szúrt lyukak biztosítják azt, hogy a víz azok középeibe is bejusson. A blokkokat 20-30 percig tartjuk víz alatt, eközben pótoljuk azt a vízmennyiséget, melyet a blokk magába szívott. A vízszintnek az áztatás alatt el kell lepnie a termőblokkokat. 20-30 perc elteltével a blokkokat kivesszük a vízből és visszatesszük a helyére.

Gombakezdemények kialakulása: A beáztatott termőblokkokat 15-22 °C körüli, páradús helyiségben helyezük el. A termőtestek kialakulásához elengedhetetlen a magas páratartalom, valamint szükség van egy kevés friss levegőre (de nem huzatra) és egy kis fényre is (ez lehet napi 4-5 óra mesterséges fény is). Ha a blokkok felülete kiszáradna, takarjuk azokat le egy bő, 4-5 db ujjnyi vastag lyukkal rendelkező nejlonzacskóval. Ez biztosítani fogja a kellő páratartalmat. Az áztatást követő 5-14 nap múlva a blokkok felszínén kialakulnak a gombakezdemények. A gombák növekedése során esőztető öntözéssel, vízpermetezéssel gátoljuk meg a blokkok kiszáradását és biztosítjuk a kellő páratartalmat.

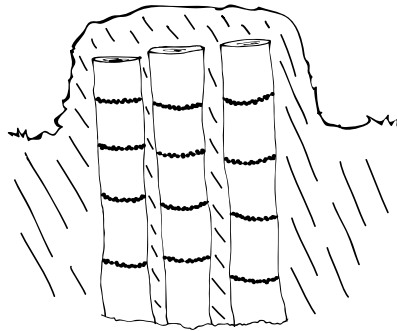
A gombák növekedése, szedés: Ne várjuk meg amíg a kalapok teljesen kinyílnak, kiegyenesednek. Azokat enyhén visszahajlott állapotban szedjük le tönkjüknél fogva csavaró mozdulattal vagy késsel töben az aljzatnál levágva. Gombamaradék, gombacsonk ne maradjon a blokkon!

Pihentetés: Az első terméshullámot követően hagyjuk a blokkokat pihenni kb. 2 hétig. A hőmérséklet maradjon 15-22 °C. Szellőztetésre, öntözésre ilyenkor nincs szükség. A blokkok kissé kiszáradnak, könnyebbé válnak. A következő terméshullám időzítése rajtunk múlik, de 5 hétnél tovább ne várjunk vele. Vigyázzunk arra is, hogy a termőblokkjaink túlságosan ki ne száradjanak.

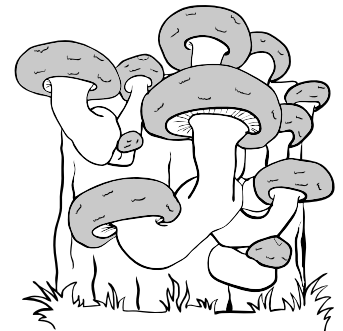
Terméshullámok: A termőblokkunkról 3-5 terméshullám érhető el (alapanyag minőségtől függően) a fent leírtak ismétlésével (áztatás, pihentetés). Egy termőblokk egészen addig terem, amíg az darabjaira szét nem esik. Az elhalt részek lebarnulnak, lepuhulnak, szétesnek. Az elhalt részeket le kell kaparni a blokkról egészen addig, amíg egészséges (fehéres) részre nem talál. A blokk megmaradt része tovább termeszthető! Az egészséges darabkákat érdemes összeilleszteni. Idővel ezek összeforrnak 1 blokká. A termőblokkon a termesztés menete alatt barna színű védőréteg alakul ki, mely a blokk idősödésével feketére változik. Az elszíneződés tehát természetes! Alapanyag minőségétől függően ideális termesztési körülmények között a várható összes terméshozam 1,5-2,5 kg egy 5 kg súlyú termőblokkról. A shiitake gomba jól tűri a tárolást, hűtőszekrényben 1 hétig eláll.

1. A farönköt kb 20cm-es karikákra fűrészelve föl

2. A kertben kiásott gödörben összeillesztem a karikákat úgy, hogy a vágásfelületekre rászórom a gomba oltóanyagot. Majd a föld fölé eső részt földdel vastagon betakarom.

3. A föld feletti 1/3-ad részen terem a gomba

2, Farönkös termesztés

A megvásárolt kb. 2,8kg oltóanyag 100-150kg fa beoltására elegendő

Alkalmas faanyag: A fa egészséges, friss vágású, még eléggé lédús legyen. Jó a bükk, nyár, fűz, szil, csertölgy, juhar, hárs, gesztenye, kőris, dió, alma, cseresznye, stb. Nem ajánlott az akác, nemestölgy, sem a fenyőfélék.

Oltás, átszövetés: A rönköket 15-25 cm-enként karikákra fűrészelve fel. Ezután az átszövetés helyén (pl. veremben) összeillesztjük a karikákat úgy, hogy közben a vágásfelületekre és alulra is vékony rétegben rászórjuk a kezünkkel szétmorzsolts magvakból álló oltóanyagot. A megvásárolt 2,8 kg oltóanyaggal, 100-150 kg súlyú fatuskó oltható be. A rakatot fekete színű fóliával védjük a kiszáradástól és helyezzük el fagymentes helyen. Beltéren egy sötét, hűvös helyiségben. Szabadban elvermelve a fóliával letakart rakatra még földet is szórunk, hogy fény ne érje. 10-20 °C-on a kiválasztott fa keménységétől függően 8-12 hónapig tart az átszövetés.

Termőre fordítás, termés: Kora tavaszi oltás esetén ősszel, kora őszi oltás esetén késő tavasszal szedhetjük szét a rakatot. Az egyes rönköket kertben, árnyékos, szélvédett helyen földbe süllyesztjük úgy, hogy kb. kétharmad részük a földben legyen. Száraz időjárás esetén a rönköket és környéküket néha meglocsolhatjuk. A shiitakegombával beoltott farönk főleg tavasszal és ősszel nedves, hűvös időben a fa fajtájától, keménységétől, minőségétől függően 2-4 éven keresztül terem gombát. A kihelyezett rönk az időnkénti öntözésen kívül nem igényel más kezelést.

Figyelem! Kora tavasztól késő ősziig kertünkben az általunk termesztett shiitake gombától függetlenül, de a beoltott farönk közelében több fajta vadgomba nőhet. A szedésnél ügyeljen arra, hogy csak az általunk termesztett shiitake gombát (*Lentinus edodes*) szüretelje le és fogyassza el. A shiitake gomba jól megkülönböztethető más vadon termő gombáktól! Az azonosításhoz fényképeket talál honlapunkon!

Champex Kft.

1222 Budapest, Dévény u. 42-44.

Tel/Fax: +36 1 226 7200

E-mail: gombajo@gombajo.hu

Web: www.gombajo.hu

A termesztéshez sok sikert kívánunk!